

Arı Yetiştiriciliği

Arıcılık; arıcının bitkisel kaynaklardan ve arıdan emek vererek; bal, polen, propolis, arı sütü, arı zehri, balmumu gibi ürünler ile ana arı, oğul arı, paket arı gibi canlı materyal elde etmesidir. Arıcılığın; az bir sermaye ve düşük girdilerle toprağa bağlı olmadan yapılabilmesi ve diğer tarım kolları ile beraber uyumlu ve karşılıklı yarar sağlayacak şekilde yürütülmesi dünyada gelişmekte olan ülkelerin kırsal kalkınma çalışmalarında programlarında önemli bir yer almaktadır. Gelişmiş ülkelerde tarımsal alanların artması ile yoğun ilaçlamadan dolayı azalan tozlayıcı böceklerin yerine, yetiştirilmeleri ve çoğaltılmaları kolay, taşınabilmeleri, çok geniş bir alanda etkinlik göstermesi bal arılarını ve arıcılığı ön plana çıkarmıştır. Arıcılık; bir yandan polinasyona katkılar getirerek ürün artışı sağlarken, elde edile arı ürünlerinin ekonomiye katkısı nedeniyle sürdürülmesi zorunlu bir tarımsal sektördür.

Dünyada mevcut 91.000.000 kovan varlığının yaklaşık %8.5'i Türkiye'de bulunmaktadır. Türkiye 7.929.368 adet kovan varlığı ile Dünyada Hindistan ve Çin'den sonra 3.sırada yer almaktadır. Bal üretiminde ise 109.329 ton ile Çin'den sonra ikinci sırayı

almaktadır. Türkiye'nin yıllık bal üretimi dünya bal üretiminin % 6.1'ini oluşturmaktadır

Türkiye arıcılık için gerekli her türlü kaynak ve altyapıya sahip bir ülke konumunda olduğu gibi gelecekte de dünyanın bu sektördeki merkezi olma şansına sahiptir.

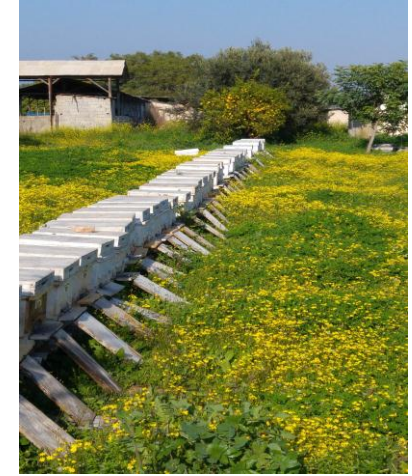
Türkiye'de yaklaşık 75.000 aile arıcılıktan geçmektedir. Arıcıların %80'i kolonilerini Ege ve Akdeniz sahil kuşağında kışlatmaktadır. Mayıs başında İç, Orta, Doğu ve Güney Anadolu Bölgelerine götürmektedirler. Daha sonra Haziran-Ağustos aylarında bir kısım arıcı pamuk balı için Urfa, Diyarbakır, Aydın, Denizli ve İzmir illerine; bir kısmı ayçiçeği balı için Trakya, Ege ve İç Anadolu Bölgelerine gitmektedirler. Arıcıların büyük bir kısmı da çam balı üretmek için Eylül-Kasım ayları arasında Bodrum, Muğla, Söke, Marmaris yörelerinde konaklamaktadır. Ülkemiz çam balı üretiminde Dünya'da tek üretici konumundadır. Elde edilen çam balının % 85'i AB ülkelerine ihraç edilmektedir.

Bu coğrafyanın arıcılığa uygun olmasının başlıca nedenlerini aşağıda belirtildiği gibi sıralamak mümkündür.

- ✓ Arıcılık ülkemizin tarım kültüründe önemli bir yer tutar.
- ✓ Zengin ve çeşitli flora kaynaklarına sahiptir.
- ✓ Birbirinden farklı iklim bölgelerini barındırmaktadır.
- ✓ Oldukça zengin bir arıcılık potansiyeline sahiptir.
- ✓ Göçer arıcılık sistemine çok uygundur.
- ✓ Dünyanın en zengin arı genetik bölgesidir.

Türkiyede arıcılığın avantajları:

- ✓ Az sermayeli tarımsal ekonomik faaliyet
- ✓ Çiftçiye ana ve/veya ek gelir kaynağı sağlaması
- ✓ Polinasyona katkı sonucu çevresel sürdürülebilirlik
- ✓ Yüksek besin içerikli gıda üretimine katkı
- ✓ Alternatif tıbbi uygulamalar
- ✓ İşlenmeyen tarımsal alanların değerlendirilmesi

Arıcılıkta amaç, arı ailelerinin nektar akım dönemlerinde doğada mevcut çeşitli kaynaklardan en yüksek düzeyde nektar ne polen toplayarak bunları değişik arı ürünlerine değiştirmelerini sağlamaktır. Bu amaca ulaşmak için;

1-Sürekli güçlü kolonilere sahip olmak gerekmektedir. Güçlü koloninin her mevsim hayatta kalma şansı yüksektir. İlkbaharda arının erken gelişmesi, bölüm yapılabilmesi, arı satma,

ana yetiştirme, bal ve diğer arı ürünlerinin yüksek rekoltesi için arımızın kıştan güçlü çıkması gerekmektedir.

2- Koloni gücünün kaynağı ise doğrudan ana arının kendisi ve onun damızlık değeridir. Ana arı yetiştirme ve kullanma başarılı bir arıcılığın en can alıcı kısmıdır.

Genç ve kaliteli ana arı kullanabilen arıcılar bunun karşılığını mutlaka alır. Ancak ana arının önemini yeterince bilmeyen, kaliteli ana yetiştiremeyen ve elindeki ana arının kalite farkını göremeyen arıcılar hep hüsrana uğrarlar. Bir koloninin göstereceği performans çok büyük ölçüde ana arı ve onun niteliği ile ilgilidir. Verimliliğin ve yüksek gelir elde etmenin esas alındığı modern arıcılıkta başarı büyük oranda kontrollü olarak yetiştirilmiş genç ana arı kullanımı ile sınırlıdır.

3-Hastalık ve zararlılarla mücadele. En önemli zararlı varroadır. Maalesef şu an da ülkemizde özellikle kış sonu meydana gelen arı ölümlerinin en önemli nedenlerinden birisi varroa zararlısıdır. Varroa'ya karşı mücadele için tesirli, ruhsatlı ve özellikle doğal ilaçlarla mücadele etmek gerekir. Aşırı doz uygulamalarına dikkat etmek gerekir. Varroa mücadelesinde arının kuluçka faaliyetinin olmadığı zamanı iyi ayarlayıp mücadele etmek çok önemlidir.

Yine aynı şekilde Nosema Cerena bal arılarında ani arı ölümlerine sebep olabilen bir bağırsak parazitidir. Herhangi bir ruhsatlı ilaç tedavisi bulunmamaktadır. Etkin mücadele için arı beslemesin de şeker şurubuna nane kekik suyu ilave edilerek mücadele önerilmektedir.

4-Bakım ve besleme, bal arılarında özellikle kışlama öncesi yapılan bakım ve besleme çok önemlidir. Kışa nasıl girerse o şekilde çıkacağından Sonbahar döneminde ana arının performansı, flora takibi kovanın bal ve polen bakımından kış stoğunun sağlanması, varroa ve nosema ile mücadele çok önemlidir.

🏠: Alparslan Türkeş Bulvarı, No: 492
33740, Erdemli / MERSİN
🌐: <https://arastirma.tarimorman.gov.tr/alata>
@: alata@tarimorman.gov.tr
☎: 0 324 518 00 52
📞: 0 324 518 00 80

T.C.
TARIM ve ORMAN BAKANLIĞI
Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Alata Bahçe Kültürleri Araştırma Enstitüsü

Arı Yetiştiriciliği

Hamza BAŞARAN
Ziraat Yüksek Mühendisi

Mersin-2022